O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

TA’LIM VA ILM-FAN VAZIRLIGI

FARG‘ONA DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Farg‘ona davlat texnika universiteti

rektori R.R.Tojiyev

“__3__” __11_____ 2026-yil

06.01.09 – O‘SIMLIKLARNI HIMOYA QILISH

ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktorantura (PhD)ga qabul qilishda ilmiy tadqiqot ishi taqdimotiga qo‘yiladigan

TALABLAR VA BAHOLASH MEZONLARI

Farg‘ona - 2026

Z.A.Xamrokulov, R.M.Nazirova, H.X.Asqarov 06.01.09 – O‘simliklarni himoya qilish ixtisosligi bo‘yicha malakaviy imtixon dasturi. Farg‘ona davlat texnika universiteti, 2026. – 27 b.

Oliy ta’limdan keyingi ta’lim bosqichiga ustivor yo‘nalishlarga talabgorlarni sinovdan o‘tkazish dasturi va baholash mezonlari “Kimyo muhandisligi” fakulteti yig‘ilishida muhokama qilingan 2026-yil _____, bayon № ____.

Farg‘ona davlat texnika universiteti Ilmiy Kengashining 2026-yil “ ” _____da bo‘lib o‘tgan majlisida ko‘rib chiqilgan va ma’qullangan.

Mazkur dastur O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 26-maydagi “Yangi avlod ilmiy kadrlarini tayyorlash va ulami attestatsiya qilish tizimini takomillashtirish to‘g‘risida” PF-98-son Farmonida belgilangan vazifalar ijrosini ta’minlash, ustuvor ilmiy kadrlar tayyorlashning ustuvor yo‘nalishlariga oid ixtisosliklar bo‘yicha tayanch doktorantura (PhD) ga qabul qilishda talabgorlarning ilmiy tadqiqot olib borishga tayyorgarligi va ilmiy salohiyatini xolis baholashga nisbatan yagona uslubiy yondashuvlarni shakllantirish qaroriga muvofiq ishlab chiqilgan va oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim tizimiga majburiy talablarni belgilaydi.

Taqrizchilar:

Qurbonov R.	-	Farg‘ona viloyat agroxizmatlar markazi direktori, q.x.f.n..
Akramov Sh.	-	Oziq-ovqat texnologiyasi va muhandisligi xalqaro instituti dotsenti, q.x.f.f.d..
Ergashev N.	-	Paxta seleksiyasi, urug‘chiligi va yetishtirish agrotexnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti Farg‘ona ilmiy-tajriba stansiyasi Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha direktor o‘rinbosari, q.x.f.f.d..

SO‘Z BOSHI

Ushbu dastur Oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’limga qo‘yiladigan davlat talablari «Ta’lim to‘g‘risida»gi va «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi to‘g‘risida» gi O‘zbekiston Respublikasi qonunlariga, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil
26-maydagi “Yangi avlod ilmiy kadrlarini tayyorlash va ulami attestatsiya qilish tizimini takomillashtirish to‘g‘risida” PF-98-son Farmonida belgilangan vazifalar ijrosini ta’minlash, ustuvor ilmiy kadrlar tayyorlashning ustuvor yo‘nalishlariga oid ixtisosliklar bo‘yicha tayanch doktorantura (PhD) ga qabul qilishda talabgorlarning ilmiy tadqiqot olib borishga tayyorgarligi va ilmiy salohiyatini xolis baholashga nisbatan yagona uslubiy yondashuvlarni shakllantirish qaroriga muvofiq ishlab chiqilgan va oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim tizimiga majburiy talablarni belgilaydi.

Ilmiy texnika taraqqiyotining jadallashishi va ishlab chiqarish samaradorligini tobora ortishi muayyan ishlab chiqarish vazifalarini yechish imkoniyatiga ega bo‘lgan yuqori malakali mutaxassislar va ilmiy xodimlar tayyorlanishini talab etmoqda. Shu munosabat bilan oliy texnikaviy ta’lim muassasalari oldida zamonaviy sohalarda ilmiy-texnikaviy taraqqiyotning jadal o‘sishi va ishlab chiqarish samaradorligining tez sur’atlarda ortishi talablariga javob beradigan, muayyan ishlab chiqarish vazifalarini yechish imkoniyatiga ega bo‘lgan yuqori malakali mutaxassislar va ilmiy xodimlar tayyorlashdek muhim vazifa turadi.

Farg‘ona davlat texnika universitetida 06.01.09 – O‘simliklarni himoya qilish ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktorantura (PhD) hamda mustaqil izlanuvchilikka kirish sinovida talabgorlarning ilmiy tadqiqot ishi taqdimotлари eshitiriladi.

Qabul jarayonida talabgordan ilmiy yangilik yoki yakuniy ilmiy natija talab etilmaydi. Asosiy e’tibor tanlangan ilmiy muammoning asoslanganligi, tadqiqot qismlarining o‘zaro mantiqiy bog‘liqligi va taklif etilayotgan tadqiqotni amalga oshirish imkoniyatiga qaratiladi.

Taqdimot quyidagi tarkibiy bo‘limlardan iborat bo‘lishi mumkin:

Tayanch doktorantura (PhD)

1. Tadqiqot mavzusi va talabgor to‘g‘risidagi asosiy ma’lumotlar

Ushbu bo‘limda talabgor va rejalashtirilayotgan tayanch doktorantura (PhD) tadqiqoti haqidagi asosiy ma’lumotlar keltiriladi. Tadqiqot mavzusi tanlangan ilmiy ixtisoslikka muvofiq bo‘lib, unda talabgoming avvalgi ilmiy ishlari takrori emas, balki ulardan kelib chiqadigan yangi yoki yuqori darajadagi ilmiy muammo ifodalanadi.

Mazkur bo‘limda:

- oliy ta’lim yoki ilmiy tashkilotning nomi;
- talabgoming familiyasi, ismi va otasining ismi;
- ta’lim shakliga qabul - tayanch doktorantura (PhD);
- ilmiy ixtisoslikning shifri va nomi;
- rejalashtirilayotgan dissertatsiya tadqiqoti mavzusi aks ettiriladi.

2. Avvalgi ilmiy natijalar va ularning rejalashtirilayotgan tadqiqot bilan bog‘liqligi

Ushbu bo‘limda talabgoming tayanch doktorantura (PhD) dissertatsiyasi natijasida yoki keyingi ilmiy faoliyati doirasida erishgan, aynan rejalashtirilayotgan doktorantura (DSc) tadqiqotiga daxldor asosiy ilmiy natijalari yoritiladi. Bunda ilmiy maqolalar, monografiyalar yoki boshqa ishlar ro‘yxatini keltirish bilan birga asosiy e’tibor qanday ilmiy masalalar hal etilgani va qanday natijalarga erishilganiga qaratiladi.

Avvalgi natijalar doktorantura (DSc) tadqiqotining boshlang‘ich ilmiy asosi sifatida ko‘rsatiladi. Talabgorning oldłngi tadqiqotlarida hal qilgan masalalari bilan yangi tadqiqotida yechimi izlanayotgan muammo o‘rtasidagi uzviylik ochib beriladi.

Mazkur bo‘limda:

- tayanch doktorantura (PhD) dissertatsiyasi yoki keyingi ilmiy faoliyat doirasida olingan asosiy natijalar;
- ushbu natijalar orqali hal etilgan ilmiy masalalar;
- natijalarning ilmiy yoki amaliy ahamiyati.

3. Ilmiy muammoning zamonaviy holati va hal etilmagan jihatlari

Ushbu bo‘limda rejalashtirilayotgan tadqiqot yo‘nalishi bo‘yicha zamonaviy ilmiy holat tahlil qilinadi. Talabgor tomonidan mahalliy va xorijiy tadqiqotlarda erishilgan mullim natijalar, mavjud ilmiy yondashuv va yechimlar hamda ularning yetarli bo‘lmagan jihatlari ko‘rsatib beriladi.

Taqdimotda talabgor tomonidan mavjud bilim va yechimlarni qiyosiy va tanqidiy tahlil qilishi bilan birga tahlil natijasida aynan qaysi ilmiy masala hal

etilmagani va uni tadqiq etish doktorlik dissertatsiyasi darajasidagi ilmiy tadqiqot talab etilishi asoslab beriladi. Mazkur bo‘limda:
- tadqiqot yo‘nalishining zamonaviy ilmiy holati;
- mahalliy xorijiy tadqiqotlarning asosiy natijalari;
- mavjud nazafiya, usul, model, texnologiya yoki boshqa ilmiy yechimlar;
- mavjud yechim va yondashuvlaming yetarli bo‘lmagan jihatlari;
- qo‘shimcha tadqiqot talab etadigan masalalar;
- tadqiqot doirasida hal etilishi rejalashtirilayotgan asosiy ilmiy muammo;
- foydalanilgan asosiy ilmiy manbalarga havolalar aks ettiriladi.

4. Tadqiqot konsepsiyasi, maqsadi va asosiy vazifalari

Tadqiqot konsepsiyasida aniqlangan ilmiy muammoni hal etishga qaratilgan asosiy ilmiy g‘oya, yondashuv va tadqiqot mantig‘i ochib beriladi. Bunda talabgor tomonidan muammoni qanday ilmiy nuqtayi nazardan hal etishi rejalashtirayotgani ko‘rsatib beriladi.

Tadqiqot maqsadi konsepsiyadan kelib chiqib shakllantiriladi, asosiy vazifalar esa mazkur maqsadga erishish uchun hal etiladigan o‘zaro bog‘liq ilmiy masalalardan tashkil topadi.

Mazkur bo‘limda quyidagilar aks ettiriladi:
- hal etilishi rejalashtirilayotgan asosiy ilmiy muammo;
- tadqiqotning asosiy konsepsiyasi;
- konsepsiyaning mavjud ilmiy holatdan kelib chiqishi;
- tadqiqot maqsadi;
- maqsadga erishishga qaratilgan asosiy ilmiy vazifalar;
- vazifalaming o‘zaro mantiqiy ketma-ketligi;
- vazifalar orqali erishilishi kutilayotgan ilmiy natija yo‘nalishlari.

5. Tadqiqot obyekti, predmeti va qamrovi

Tadqiqot obyekti sifatida - rejalashtirilayotgan doktorantura tadqiqoti yo‘naltirilgan jarayon, tizim, hodisa, texnologiya, munosabat yoki boshqa ilmiy soha tushuniladi. Tadqiqot predmeti sifatida esa obyekt doirasida bevosita o‘rganiladigan xususiyat, bog‘liqlik, mexanizm, qonuniyat, jarayon yoki boshqa ilmiy jihat tushuniladi.

Tayanch doktorantura (PhD) tadqiqotining obyekti va predmeti ilmiy muammo, konsepsiya, maqsad va vazifalar bilan o ‘zaro muvofiq holda belgilanadi. Mazkur bo ‘limda:
- tadqiqot obyekti;
- tadqiqot predmeti;
- obyekt va predmetning ilmiy muammo bilan bog‘liqligi;
- ularning tadqiqot konsepsiyasi, maqsadi va vazifalariga muvofiqligi;

- tadqiqot xususiyatidan kelib chiqib hudud, vaqt, ma’lumotlar, tanlanma, eksperiment yoki boshqa tadqiqot qamrovi aks ettiriladi.

6. Tadqiqot metodologiyasi va usullari

Ushbu bo‘limda doktorantura tadqiqotini amalga oshirishning umumiy metodologik yondashuvi va ilmiy vazifalami hal etish uchun qo‘llaniladigan usullar tizimi bayon etiladi.

Tayanch doktorantura (PhD)da metodologiya faqat usullar ro‘yxatidan iborat emas, balki talabgor qaysi vazifa uchun qanday ma’lumot zamrligi, ma’lumot qanday usul bilan olinishi va tahlil qilinishi, natijalar qanday tekshirilishi yoki qiyoslanishi hamda ular asosida ilmiy xulosa qanday shakllantirilishi ko‘rsatib beriladi. Mazkur bo‘limda:

- tadqiqotning asosiy metodologik yondashuvi;
- qo‘llaniladigan asosiy ilmiy usullar;
- har bir usulning tegishli tadqiqot vazifasi bilan bog‘liqligi;
- zarur ma’lumot, material yoki eksperiment olish tartibi;
- ma’lumotlami qayta ishlash, tahlil qilish va qiyoslash usullari;
- usullaming o‘zaro bog‘liqligi va qo‘llash ketma-ketligi;
- natijalaming ishonchliligini baholash yoki tekshirish usullari;
- tanlangan metodologiyaning kutilayotgan ilmiy natijalarni olish imkoniyati aks ettiriladi.

7. Kutilayotgan ilmiy yangilik

Ushbu bo‘limda rejalashtirilayotgan doktorantura tadqiqoti natijasida olinishi kutilayotgan yangi ilmiy natijalar va ularning mavjud ilmiy bilim yoki yechimlardan farqi ochib beriladi.

Taqdimotda tadqiqot natijalari yakunlangan natija shaklida emas, kutilayotgan ilmiy natija sifatida bayon etiladi.

Mazkur bo‘limda:

- olinishi kutilayotgan asosiy yangi ilmiy natijalar,
- ular hal etadigan ilmiy masalalar;
- natijalarning mavjud bilim, usul, model, nazariya yoki boshqa yechimlardan farqi;
- kutilayotgan yangilikning tadqiqot vazifalari bilan bog‘liqligi;
- kutilayotgan natijalaming avvalgi PIII) va boshqa tadqiqot natijalaridan farqi;
- ilmiy yangilikni olish uchun asos bo‘luvchi metodologik yondashuv aks ettiriladi.

8. Kutilayotgan natijalarning ilmiy va amaliy ahamiyati

Ushbu bo‘limda kutilayotgan natijalarning ilmiy ahamiyati va amaliy ahamiyati alohida ochib beriladi.

Ilmiy ahamiyat tadqiqot natijalari mavjud ilmiy bilim, nazariya, metodologiya,

usul yoki yondashuvlami qanday to‘ldirishi yoki rivojlantirishi bilan ifodalanadi. Amaliy ahamiyatda esa kutilayotgan natijalardan qaysi soha, jarayon, texnologiya, boshqaruv tizimi yoki boshqa amaliy faoliyatda foydalanish mumkinligi ko‘rsatiladi. Mazkur bo‘limda:

- kutilayotgan natijalaming ilmiy ahamiyati;
- ularning mavjud ilmiy bilim, nazariya, usul yoki yondashuvlarni rivojlantirishdagi o‘rni;
- kutilayotgan natijalarning amaliy ahamiyati;
- natijalardan foydalanish mumkin bo‘lgan soha, jarayon yoki obyekt;
- tegishli hollarda natijalami amaliyotga tatbiq etish yo‘nalishlari;
- ilmiy va amaliy ahamiyatning kutilayotgan ilmiy yangilik bilan bog‘liqligi aks ettiriladi.

9. Tadqiqotni amalga oshirish strategiyasi, bosqichlari va yakuniy asoslash

Ushbu bo ‘limda doktorantura tadqiqotining uch yil davomida qanday ilmiy strategiya asosida amalga oshirilishi, asosiy bosqichlari, har bir bosqichda bajariladigan ishlar va olinishi kutilayotgan oraliq natijalar ko‘rsatiladi.

Tayanch doktorantura (PhD) ra talabgori dissertatsiya tadqiqotini amalga oshirish tajribasiga ega ekanligi inobatga olinib, rejada faqat "adabiyotlar o‘rganiladi — tajribalar o‘tkaziladi - disseltatsiya yoziladi” kabi umumiy masalalar emas, balki ilmiy vazifalardan kutilayotgan yangilikkacha bo‘lgan mantiqiy ketma-ketlik aks ettiriladi.

Yakuniy bosqichda disseltatsiya matnini tayyorlash bilan cheklanmasdan, olingan natijalarni umumlashtilish, ilmiy yangilik va ahamiyatni asoslash, dissełtatsiya bajarilgan muassasada dissertatsiyani dastlabki ekspertizadan o ‘tkazish, disseltatsiyani himoyaga taqdim etish hamda Ilmiy kengashda himoya qilish jarayonlari nazarda tutiladi. Mazkur bo‘limda:

- tadqiqotni amalga oshirishning umumiy ilmiy strategiyasi;
- tadqiqotning asosiy bosqichlari;
- har bir bosqichda bajariladigan asosiy ilmiy ishlar;
- vazifalaming uch yillik davr bo‘yicha taqsimlanishi;
- har bir bosqich yakunida kutilayotgan oraliq ilmiy natijalar;
- kutilayotgan ilmiy yangiliklarning shakllanish bosqichlari;
- bosqichlar va natijalaming o ‘zaro mantiqiy bog‘liqligi;
- natijalarni umumlashtirish va dissertatsiyani yakunlash;
- dissertatsiya bajarilgan muassasada dissertatsiyani dastlabki ekspertizadan o‘tkazish;
- dissertatsiyani himoyaga taqdim etish va Ilmiy kengashda himoya qilish;
- tadqiqotni belgilangan uch yillik muddatda amalga oshinsh imkoniyati;

- tadqiqot konsepsiyasi, metodologiyasi, kutilayotgan natijalari va amalga oshirish strategiyasining umumiy muvofiqligi aks ettiriladi.

TAYANCH DOKTORANTURA (PhD) GA TALABGORLARNING ILMIY TADQIQOT ISHI TAQDIMOTINI BAHOLASH TARTIBI VA MEZONLARI

İlmiy kadrlar tayyorlashning ustuvor yo‘nalishlariga oid ixtisosliklar bo‘yicha talabgorning ilmiy tadqiqot ishi taqdimotini baholashda uning taqdimot mazmuniga qo‘yilgan talablami qay darajada bajargani, tadqiqotning ilmiy asoslanganligi hamda uni mustaqil tushuntirib va asoslab bera olishi inobatga olinadi.

Baholash oldindan belgilangan mezonlar asosida ball qo‘yilishi orqali amalga oshiriladi. Bunda, taqdimot mazmunida nazarda tutilmagan qo‘shimcha talablar yoki baholash shafilaridan foydalanilmaydi.

Tayanch doktorantura (PhD) ga qabul qilishda talabgorlarni baholash ulaming ilmiy tayyorgarlik darajasi va mazkur Uslubiy ko‘rsatmaning 2 va 3-boblarida belgilangan taqdimot mazmunidan kelib chiqib alohida amalga oshiriladi.

Tayanch doktorantura (PhD)ga qabulda talabgorni baholashda ilmiy muammoni aniqlash va uning dolzarbligini asoslash, mavzuning o‘rganilganlik darajasini tahlil qilish, maqsad va vazifalarni shakllantirish, tadqiqot obyekti va predmetini belgilash, metodologiya va usullami asoslash, tadqiqot g‘oyasi va uning ilmiy ahamiyatini ifodalash, tadqiqotni amalga oshirishni rejalashtirish hamda taqdimot mazmunini og‘zaki asoslab berish qobiliyati e’tiborga olinadi.

Talabgorning ilmiy tadqiqot ishi taqdimoti 100 ballik tizimda baholanadi. Baholash mezonlari taqdimotning tegishli tarkibiy bo‘limlari hamda og‘zaki taqdimot va savol-javob natijalarini qamrab oladi. Har bir mezon bo‘yicha baholanadigan ko‘rsatkichlar, ball berish va eng yuqori ball oldindan belgilanadi.

Har bir komissiya a’zosi talabgomi mustaqil ravishda, alohida baholab, tegishli baholashjadvalini to‘ldiradi. Baholashjarayonida komissiya a’zolari birbiriga ta’sir o‘tkazishi maqsadga muvofiq emas.

Har bir ko‘rsatkich bo‘yicha ball tegishli shartlaming bajarilganligi holatidan kelib chiqib belgilanadi. Ko‘rsatkich uchun nazarda tutilgan eng ymqori balldan kam ball qo‘yilganda, komissiya a’zosi tomonidan bajarilmagan shaft yoki ballning kamaytirilishiga asos bo‘lgan aniq holat baholash jadvalida qayd etiladi.

Komissiya a’zolari tomonidan qo‘yilgan umumiy ballar asosida talabgoming taqdimot bo‘yicha yakuniy natijasi ulaming o‘rtacha arifmetik qiymati sifatida hisoblanadi.

Baholash yakunlanganidan so‘ng talabgorga uning taqdimot bo‘yicha yakuniy balli ma’lum qilinadi. Baholash jadvallari va natijalar qo‘yilgan ballni mezonlar kesimida keyinchalik tekshirish imkonini beradigan shaklda rasmiylashtiriladi va belgilangan tartibda saqlanadi.

Tayanch doktorantura (PhD)ga talabgorlar uchun baholash mezonlari, ko‘rsatkichlari, ball berish shafilari va ularning taqsimoti mazkur Uslubiy ko‘rsatmaning 1-ilovasida keltirilgan.

TAQDIMOTNI TASHKIL ETISH VA O‘TKAZISH TARTIBI

Tayanch doktorantura (PhD) ga talabgorlaming ilmiy tadqiqot ishi taqdimotini tashkil etish va o‘tkazishda barcha talabgorlar uchun teng sharoit yaratish, yagona yondashuvni qo ‘llash, baholashning xolisligi va jarayonning shaffofligini ta’minlash asosiy tamoyillar hisoblanadi.

Taqdimot o ‘tkaziladigan sana, vaqt, joy, uning formati, taqdimot va savol-javob uchun ajratiladigan vaqt hamda tashkiliy shafilar oliy ta’lim yoki ilmiy tashkilot tomonidan oldindan belgilanib, talabgorlarga ma’lum qilinadi. Barcha talabgorlarga taqdimot qilish va komissiya savollariga javob berish uchun teng tashkiliy sharoit hamda bir xil vaqt ajratiladi.

Taqdimotlami ko‘rib chiqish va baholash uchun oliy ta’lim yoki ilmiy tashkilot tomonidan talabgor tanlagan ilmiy ixtisoslik va tadqiqot yo‘nalishi xususiyatlarini inobatga Olgan holda komissiya shakllantiriladi. Komissiya tarkibi taqthm etilgan tadqiqotni mazmunan baholash imkomni bemvchi tegishli ilmiy malaka va tajribaga ega kamida 5 nafar mutaxassislardan tashkil etiladi.

Komissiya a’zosining talabgor bilan bog‘liq manfaatlar to‘qnashuvi yoki baholash xolisligiga ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan boshqa holat mavjud bo‘lsa, u mazkur talabgomi baholashda ishtirok etishi maqsadga muvofiq emas.

Taqdimot va komissiya bilan savol-javob jarayoni videokuzatuv ostida (onlayn translyatsiya) o‘tkazilishi tavsiya etiladi.

Talabgor taqdimot jarayonida o‘z tadqiqot taklifining asosiy mazmunini mustaqil bayon etadi. Bunda taqdimot matnini to‘liq o‘qib berish bilan cheklanmasdan, ilmiy muammo, tadqiqot maqsadi va vazifalari, metodologik yondashuv, hltilayotgan natijalar hamda tadqłqotni amalga oshirish rejasłni tushuntirib beradi.

Taqdimot yakunlanganidan so‘ng komissiya a’zolari talabgorga rejalashtirilayotgan tadqiqot mazmuniga oid savollar beradi. Savollar talabgorning taqdimotda bayon etilgan ilmiy g‘oyani anglashi, tanlangan yondashuv va usullarni asoslay olishi hamda tadqiqotni amalga oshirish mantig‘ini tushuntirish qobiliyatini baholashga qaratilgan bo‘ladi.

Talabgorning ilmiy tadqiqot ishi taqdimotini har tomonlama baholash ikki bosqichda tashkil etiladi:

birinchi bosqichda komissiya a’zolari hujjat topshirishjarayonida taqdim etilgan materiallar bilan oldindan tanishib, mazkur uslubiy ko‘rsatmaning tegishli 1 ilovasida belgilangan ko‘rsatkichlar bo‘yicha dastlabki qaydlar va ballarni shakllantiradi;

ikkinchi bosqichda talabgoming og‘zaki taqdimoti va savol-javob natijalari baholanadi hamda komissiya a’zosi barcha baholash ko‘rsatkichlarini inobatga olgan holda baholash jadvalini yakuniy rasmiylashtiradi.

Har bir komissiya a’zosi talabgoming taqdimoti va savol-javob natijalarini mustaqil baholaydi. Savollar talabgorlarning tadqiqot mavzulari xususiyatidan kelib chiqib farq qilishi mumkin, biroq ulaming mazmuniy yo‘nalishi va murakkablik darajasi barcha talabgorlar uchun bir xil darajada bo‘lishi tavsiya etiladi.

YAKUNLOVCHI QOIDALAR

Mazkur uslubiy ko‘rsatmada nazarda tutilgan talablar ilmiy kadrlar tayyorlashning ustuvor yo‘nalishlariga oid ixtisosliklar bo‘yicha tayanch doktorantura (PhD) ga qabul qilishda ilmiy tadqiqot ishi taqdimotini tayyorlash, taqdim etish va baholash jarayonida qo‘llanish uchun tavsiya etiladi.

Oliy ta’lim va ilmiy tashkilotlar tomonidan qabul jarayoni boshlanishidan oldin talabgorlarga taqdimotning mazmuniga qo ‘yiladigan talablar, uni o‘tkazish tartibi hamda baholash mezonlari bilan tamshish imkoniyatini yaratiladi.

Mazkur uslubiy ko‘rsatmaning ilovalarida tayan doktorantura (PhD) uchun baholash mezonlari, ko‘rsatkichlari va ball berish shartlari, shuningdek taqdimotning tarkibiy bo‘limlarini shakllantifish bo‘yicha namunalar keltirilgan.

Taqdimotni baholash natijalari yuzasidan apellyatsiya shikoyatlari, shuningdek mazkur uslubiy ko‘rsatmada tartibga solinmagan qabul jarayoni bilan bog‘liq masalalar oliy ta’limdan keyingi ta’lim sohasidagi va tegishli qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda ko ‘rib chiqiladi.

Tashkilot nomi

Tadqiqot mavzusi va talabgor to‘g‘risidagi asosiy ma’lumotlar

Tayanch doktorantura (PhD)ga qabul uchun

Tadqiqot mavzusi

Talabgor: F.I.O.

Ilmiy ixtisoslik: shifri va nomi

Qabul shakli: Tayanch doktorantura (PhD)

Tashkilot: oliy ta’lim yoki ilmiy tashkilot nomi

Taqdimot sanasi: 2026-yil “___” _____

Tadqiqot mavzusining dolzarbligi va o‘rganilganlik darajasi

Ushbu bo‘limda tadqiqotga asos bo‘layotgan aniq ilmiy muammo yoki masala, uni hozirgi bosqichda o‘rganish zarurati hamda mavzu bo‘yicha mavjud ilmiy natijalar qisqacha tahlil qilinadi

Taqdimotda ko‘rsatiladigan ma’lumotlar

Aniq ilmiy muammo yoki masala

Tadqiqotga asos bo‘layotgan aniq muammo yoki masala ifodalanadi

Mavzuning dolzarbligini tasdiqlovchi dalillar

Mavzuning dolzarbligini tasdiqlovchi asosiy ilmiy, statistik, tahliliy yoki boshqa dalillar ko‘rsatiladi

Mahalliy va xorijiy tadqiqotlarda erishilgan asosiy natijalar

Mavzu bo‘yicha mahalliy va xorijiy tadqiqotlarda erishilgan asosiy natijalar qisqacha tahlil qilinadi

Yetarlicha o‘rganilmagan yoki hal etilmagan jihatlar

Tadqiqotning yetarlicha o‘rganilmagan yoki hal etilmagan jihatlari ajratib ko‘rsatiladi

Yangi tadqiqotni amalga oshirish zarurati

Qo‘shimcha ilmiy tadqiqotni amalga oshirish zarurati asoslanadi

Asosiy manbalarga qisqa havolalar

Foydalanilgan asosiy manbalarga qisqa havolalar aks ettiriladi

Baholashda e’tibor qaratiladi

Ilmiy muammoni belgilash

- aniq ilmiy muammo yoki masala ifodalangan
- muammoning asosiy obyekti, mazmuni yoki hal etilan bog‘liqligi tasdiqlangan
- hal etilmagan jihatlar yoki cheklovlar belgilangan
- qo‘shimcha ilmiy tadqiqot zarurati asoslangan

Mavzuning dolzarbligini asoslash

- dolzarblikni tasdiqlovchi dalillar asoslangan
- ma’lumot manbalari tasdiqlangan
- dalillarning tadqiqot muammosi bilan bog‘liqligi asoslangan
- tadqiqotni amalga oshirish ahamiyati asoslangan

O‘rganilganlik darajasini tahlil qilish

- mahalliy tadqiqotlar natijalari asoslangan
- xorijiy tadqiqotlar natijalari asoslangan
- manbalarning mavzuga daxldorligi ko‘rsatilgan
- asosiy natijalar yoki yondashuvlar ajratilgan
- mavjud yondashuvlar o‘zaro taqqoslangan
- umumlashtiruvchi ilmiy xulosa shakllantirilgan

Hal etilmagan masalani belgilash

- yetarlicha o‘rganilmagan aniq masala belgilangan
- masala ilmiy manbalar tahlildan kelib chiqqan
- uning asosiy ilmiy muammo bilan bog‘liqligi ifodalangan
- qaysi jihat yetarlicha o‘rganilmaganligi ifodalangan
- masala tadqiqot doirasiga mos jihatdan ifodalangan
- mazkur masala tadqiqot maqsadini shakllantirishga asos bo‘lgan

Eslatma: ushbu bo‘limda asosiy e’tibor muammoning dolzarbligi, mavjud ilmiy natijalarning tahlili va hal etilmagan masalaning aniq ajratilishiga qaratiladi.

Tadqiqot maqsadi va vazifalari

Ushbu bo‘limda tadqiqot maqsadi ilmiy muammodan kelib chiqib shakllantiriladi
va tadqiqot natijasida erishilishi ko‘zda tutilayotgan asosiy ilmiy natija yo‘nalishini ifodalaydi

Taqdimotda ko‘rsatiladigan ma’lumotlar

Tadqiqotning aniq va umumlashtiruvchi maqsadi
Tadqiqotning a aniq va umumlashtiruvchi maqsadi ifodalanadi

Asosiy ilmiy vazifalar
Maqsadga erishishga qaratilgan asosiy ilmiy vazifalar belgilanadi

Vazifalar ketma-ketligi va o‘zaro bog‘liqligi
Vazifalarning ketma-ketligi va o‘zaro bog‘liqligi ko‘rsatiladi

Kutilayotgan asosiy ilmiy natija (yo‘nalish)
Tadqiqot natijasida erishilishi ko‘zda tutilayotgan asosiy ilmiy natija yo‘nalishi ifodalanadi

Tadqiqot maqsadi va vazifalarining mosligi
Tadqiqot maqsadi va vazifalari tadqiqot mavzusi bilan mantiqiy mosligi aks ettiriladi

Baholashda e’tibor qaratiladi

Tadqiqot maqsadining shakllantirilishi
- aniq ilmiy muammo yoki masaladan kelib chiqib shakllantirilgan
- masad ilmiy muammoga muvofiq ifodalangan
- maqsad kutilayotgan ilmiy natija yo‘nalishini ifodalagan
- tadqiqot mavzusining takrori emas

Vazifalarning shakllantirilishi
- vazifalar maqsadga erishishga qaratilgan
- vazifalar ilmiy mazmunga ega bo‘lgan
- vazifalar bir-birini takrorlamagan
- vazifalar mantiqiy ketma-ketlikda berilgan

Vazifalarning o‘zaro bog‘liqligi
- vazifalar o‘zaro mantiqiy bog‘langan
- vazifalar ketma-ketligi asoslangan

Kutilayotgan ilmiy natija yo‘nalishi
- kutilayotgan ilmiy natija yo‘nalishi aniqlangan
- natija tadqiqot maqsadiga muvofiq ifodalangan

Tadqiqot maqsadi va vazifalarining o’zaro mosligi
- maqsad va vazifalar tadqiqot mavzusi bilan mantiqiy mosligi aks etttilgan

Eslatma: ushbu bo‘limda asosiy e‘tibor ilmiy muammodan kelib chiqqan holda tadqiqotning maqsadi va vazifalari shakllantirilganligi, ularning o‘zaro mantiqiy bog‘liqligi va kutilayotgan asosiy ilmiy natija yo‘nalishining aniqligiga qaratiladi.

RUS7162

Tadqiqot obyekti, predmeti va qamrovi

Ushbu bo‘limda tadqiqot obyekti sifatida tadqiqot yo‘naltirilgan jarayon, tizim, hodisa, texnologiya, munosabat yoki boshqa ilmiy soha tushuniladi. Tadqiqot predmeti sifatida esa ob’ekt doirasida bevosita o‘rganiladigan muayyan xususiyat, bog‘liqlik, mexanizm, jarayon yoki usul tushuniladi

Taqdimotda ko‘rsatiladigan ma’lumotlar

Tadqiqot obyekti
Tadqiqot yo‘naltirilgan jarayon, tizim, hodisa, texnologiya, munosabat yoki boshqa ilmiy soha ko‘rsatiladi

Tadqiqot predmeti
Obyekt doirasida bevosita o‘rganiladigan muayyan xususiyat, bog‘liqlik, mexanizm, jarayon yoki usul ko‘rsatiladi

Tadqiqotning qamrovi
Tadqiqotning hududi, vaqtinchalik va sohaviy qamrovi ko‘rsatiladi

Tadqiqot davri
Tadqiqot olib boriladigan boshlanish va tugatish davri ko‘rsatiladi

Ma’lumotlar va manbalar
Tadqiqotda foydalaniladigan asosiy ma’lumotlar, manbalar yoki namunalar ko‘rsatiladi

Cheklovlar (agar mavjud bo‘lsa)
Tadqiqot doirasidagi asosiy cheklovlar yoki shartlar ko‘rsatiladi

Baholashda e’tibor qaratiladi

Tadqiqot obyekti aniq belgilangan
- obyekt tadqiqot yo‘naltirilgan jarayon, tizim, hodisa, texnologiya, munosabat yoki boshqa ilmiy soha sifatida belgilangan
- obyekt doirasida zarur omillar yoki tarkibiy qismlar ko‘rsatilgan
- obyekt belgilash mantiqan asoslangan

Tadqiqot predmeti aniq ifodalangan
- predmet obyekt doirasida bevosita o‘rganiladigan muayyan xususiyat, bog‘liqlik, mexanizm, jarayon yoki usul sifatida ifodalangan
- predmetning obyekt bilan bog‘liqligi ko‘rsatilgan
- predmet tanlanishining ilmiy asosi ko‘rsatilgan

Tadqiqotning qamrovi aniq ko‘rsatilgan
- hududiy qamrov ko‘rsatilgan
- vaqtinchalik qamrov ko‘rsatilgan
- sohaviy qamrov ko‘rsatilgan

Tadqiqot davri aniq belgilangan
- tadqiqot boshlanish va tugatish davri ko‘rsatilgan
- davr tanlanishining asosi ko‘rsatilgan

Ma’lumotlar va manbalar aniq ko‘rsatilgan
- asosiy ma’lumotlar, manbalar yoki namunalar ko‘rsatilgan
- ularning ishonchliligi yoki dolzarbligi asoslangan

Cheklovlar (agar mavjud bo‘lsa) ko‘rsatilgan
- tadqiqot doirasidagi asosiy cheklovlar yoki shartlar ko‘rsatilgan

Eslatma: ushbu bo‘limda asosiy e’tibor tadqiqot obyekti, predmeti va qamrovi, ularning aniq belgilanganligi hamda o‘zaro mantiqiy bog‘liqligiga qaratiladi.

Tadqiqot metodologiyasi va usullari

Ushbu bo‘limda tadqiqot qanday ilmiy yondashuv asosida
va qaysi usullar orqali amalga oshirilishi ko‘rsatiladi

Taqdimotda ko‘rsatiladigan ma’lumotlar

Ilmiy yondashuvlar
Tadqiqotda qo‘llaniladigan asosiy ilmiy yondashuvlar ko‘rsatiladi

Tadqiqot usullari
Tadqiqotda qo‘llaniladigan asosiy nazariy va amaliy usullar keltiriladi

Ma’lumotlar manbalari
Tadqiqotda foydalaniladigan ma’lumotlar manbalari va ularning xarakteri ko‘rsatiladi

Ma’lumotlar yig‘ish usullari
Ma’lumotlar qanday usulda yig‘ilishi ko‘rsatiladi

Ma’lumotlar tahlil qilish usullari
Ma’lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish usullari ko‘rsatiladi

Tadqiqot bosqichlari
Tadqiqot qaysi bosqichlarda va qanday ketma-ketlikda amalga oshirilishi ko‘rsatiladi

Baholashda e’tibor qaratiladi

Ilmiy yondashuvlarning asoslanganligi
- tadqiqotda qo‘llanilgan ilmiy yondashuvlar asoslangan
- yondashuvlar tadqiqot maqsadi va vazifalariga mos
- yondashuvlar tanlovining ilmiy maqsadga muvofiqligi asoslangan

Usullarning maqsadga muvofiqligi
- usullar tadqiqot maqsad va vazifalariga mos tanlangan
- usullarning qo‘llanishi asoslangan
- nazariy va amaliy usullar uyg‘unligi ta’minlangan

Ma’lumotlar manbalari va ishonchliligi
- ma’lumotlar manbalari yetarli va dolzarb
- manbalar tanlovi asoslangan
- ma’lumotlarning ishonchliligi ta’minlangan

Ma’lumotlar yig‘ish usullarining asoslanganligi
- ma’lumotlarni yig‘ish usullari to‘g‘ri tanlangan
- usullarning qo‘llanishi asoslangan
- ma’lumotlar to‘liqligi va ishonchliligi ta’minlangan

Tahlil usullarining to‘g‘ri qo‘llanilishi
- ma’lumotlarni qayta ishlash usullari to‘g‘ri qo‘llangan
- statistik yoki boshqa tahlil usullari asoslangan
- tahlil usullarining natijalarni ishonchli talqin qilishga imkoniyati ta’minlangan

Metodologiyaning izchilligi va to‘liqligi
- tadqiqot metodologiyasi izchil va mantiqiy asoslangan
- metodologiya tadqiqotning barcha bosqichlarini qamrab olgan
- metodologiyaning to‘liqligi ta’minlangan

Eslatma: ushbu bo‘limda asosiy e’tibor tadqiqotda qo‘llaniladigan ilmiy yondashuvlar, usullar, ma’lumotlar manbalari, ma’lumotlar yig‘ish va tahlil qilish usullarining o‘zaro mantiqiy bog‘liqligiga qaratiladi.

Tadqiqot g‘oyasi va kutilayotgan ilmiy ahamiyati

Tadqiqot g‘oyasida talabgorning aniqlangan ilmiy muammoni qaysi yondashuv asosida o‘rganishi, qanday bog‘liqlikni tekshirishi, mavjud yondashuvning qaysi jihatini rivojlantirishi yoki qanday ilmiy yechimni asoslash haqidagi fikri yoritiladi

Taqdimotda ko‘rsatiladigan ma’lumotlar

Tadqiqot g‘oyasining mazmuni
Talabgorning ilmiy g‘oyasining umumiy mazmuni va yo‘nalishi ko‘rsatiladi

Muammoni o‘rganish yondashuvi
Aniqlangan ilmiy muammoni o‘rganishda qo‘llaniladigan asosiy yondashuv ko‘rsatiladi

Tekshiriladigan bog‘liqlik
Tadqiqotda tekshiriladigan asosiy bog‘liqlik yoki munosabat ko‘rsatiladi

Mavjud yondashuvning rivojlantiriladigan jihati
Mavjud ilmiy yondashuvning rivojlantiriladigan yoki takomillashtiriladigan jihati ko‘rsatiladi

Ilmiy yechimni asoslash
Tadqiqot doirasida asoslanadigan yangi ilmiy yechim, model, usul yoki texnologiya ko‘rsatiladi

Kutilayotgan ilmiy natijalar
Tadqiqot natijasida erishilishi ko‘zda tutilayotgan asosiy ilmiy natijalar ko‘rsatiladi

Baholashda e’tibor qaratiladi

G‘oyaning ilmiy yangiligi va dolzarbligi
- g‘oya aniqlangan ilmiy muammoga qaratilganligi
- g‘oyaning ilmiy yangiligi
- g‘oyaning ilmiy dolzarbligi va zarurligi

Yondashuvning asoslanganligi
- muammoni o‘rganish yondashuvi to‘g‘ri tanlanganligi
- yondashuvning ilmiy asoslanganligi
- yondashuvning maqsadga muvofiqligi

Bog‘liqlikni tekshirishning aniqligi
- tekshiriladigan bog‘liqlik yoki munosabat aniq ifodalanganligi
- tekshiriladigan bog‘liqlikning ilmiy asoslanganligi
- bog‘liqlikni tekshirish usullarining mosligi

Mayjud yondashuvni rivojlantirish darajasi
- rivojlantiriladigan jihat aniq belgilanganligi
- rivojlantirishning ilmiy asoslanganligi
- rivojlantirishning kutilayotgan samarasi asoslanganligi

Ilmiy yechimning asoslanganligi
- taklif etilayotgan ilmiy yechim aniq ifodalanganligi
- yechimning ilmiy asoslanganligi
- yechimning amaliy qo‘llanilish imkoniyatlari ko‘rsatilganligi

Kutilayotgan ilmiy natijalarning ahamiyati
- kutilayotgan ilmiy natijalar aniq ifodalanganligi
- natijalarning ilm-fan taraqqiyotiga qo‘shadigan hissasi
- natijalarning amaliy qo‘llanlish imkoniyatlari

Eslatma: ushbu bo‘limda tadqiqot g‘oyasi mantiqiy, ilmiy asoslangan va maqsadga muvofiq ravishda yoritilishi, kutilayotgan ilmiy ahamiyati aniq ko‘rsatilishi kerak.

Tadqiqotni amalga oshirish bosqichlari va ish rejasi

Ushbu bo‘limda ishning asosiy bosqichlari va ularning mazmuni ko‘rsatiladi

Tadqiqotni amalga oshirish bosqichlari va ish rejasi (3 yil)

1-yil

- Tadqiqot mavzusi bo‘yicha adabiyotlar va manbalar tahlili
- Mavjud yondashuv va usullarni o‘rganish
- Muammoni aniqlash, tadqiqot maqsadi, vazifalari va ob‘ekt, predmetini belgilash
- Dastlabki ma’lumotlarni to‘plash va tizimlashtirish

Tayyorgarlik bosqichi

2-yil

- Tadqiqot metodologiyasi va usullarini qo‘llash
- Asosiy tadqiqot ishlarini amalga oshirish
- Eksperimental yoki amaliy tahlillar o‘tkazish
- Olingan natijalarni qayta ishlash va baholash
- Oraliq natijalarni umumlashtirish

Asosiy tadqiqot bosqichi

3-yil

- Natijalarni chuqur tahlil qilish va talqin etish
- Tadqiqot g‘oyasi va ilmiy yechimni asoslash
- Tavsiyalar va takliflarni ishlab chiqish
- Dissertatsiya (PhD) loyihasini tayyorlash
- Yakuniy natijalarni rasmiylashtirish

Yakuniy bosqich

Ish rejasi yo‘nalishlari

Adabiyotlar tahlili → Ma’lumot yig‘ish va tahlil qilish → Natijalarni qayta ishlash → Yakunlash va rasmiylashtirish

Baholashda e’tibor qaratiladigan jihatlar

Bosqichlarning mantiqiy ketma-ketligi

- tadqiqot bosqichlari mantiqan asoslangan va izchil belgilangan
- har bir bosqich keyingi bosqich bilan uzviy bog‘langan

Reja va vaqt taqsimotining asoslanganligi

- ish rejasi uch yil davomida o‘rinli va muvozanatli taqsimlangan
- har bir bosqich uchun vaqt taqsimoti real va asosli

Maqsad va vazifalarning bosqichlarda aks etishi

- har bir bosqichda belgilangan vazifalar tadqiqot maqsadiga xizmat qiladi
- vazifalar bosqichlar mazmuniga mos ravishda yoritilgan

Resurs va usullardan foydalanish imkoniyati

- tadqiqotni amalga oshirish uchun zarur usullar va resurslar mavjudligi asoslangan
- usullar tanlovi tadqiqot maqsadiga mos keladi

Kutilayotgan natijalar va ularning asoslanganligi

- har bir bosqichda erishiladigan natijalar aniq ko‘rsatilgan
- yakuniy ilmiy natijalarning kutilayotgan ahamiyati asoslangan

Ilmiy yangilik va amaliy ahamiyatga yo‘naltirilganlik

- ish rejasi tadqiqot g‘oyasini asoslashga xizmat qiladi
- kutilayotgan ilmiy yangilik va amaliy ahamiyat ko‘rsatilgan

Eslatma: ushbu slaydda tadqiqot ishining bosqichlari, ularning mazmuni hamda baholashda e’tibor qaratiladigan jihatlar ko‘rsatiladi.

Tadqiqotni amalga oshirish imkoniyati va yakuniy asoslash

Ushbu bo‘limda tadqiqotni amalga oshirish uchun zarur resurslar mavjudligi, ishlarni rejalashtirilgan muddatda bajarish imkoniyati, asosiy cheklovlar va tadqiqotning ilmiy asoslanganligi borasidagi ma’lumotlar taqdim etiladi

Tadqiqotda ko‘rsatiladigan ma’lumotlar

Tadqiqot uchun zarur resurslar
Tadqiqotni amalga oshirish uchun zarur moddiy-texnik resurslar va tadqiqot bazasi

Laboratoriya va texnik baza
Mavjud laboratoriyalar, uskuna va dasturiy ta’minotlar haqida ma’lumot

Ma’lumotlar manbalari
Tadqiqotda foydalaniladigan ma’lumotlar manbalari va ularning mavjudligi

Tadqiqotni amalga oshirish muddati
Tadqiqot ishlarini bosqichma-bosqich bajarish dalolatlari va rejalashtirilgan muddatlar

Cheklovlar va xavflar
Tadqiqotni amalga oshirishdagi asosiy cheklovlar va ularni bartaraf etish yo‘llari

Metodologik va nazariy asos
Tadqiqot metodologiyasi, yondashuvlar, nazariy asoslar va ularning ishonchliligi

Yakuniy ilmiy asos
Tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligi va kutilayotgan ilmiy yangiligi

Baholashda e’tibor qaratiladi

Resurslar va tadqiqot bazasining yetarliligi
- tadqiqot uchun zarur resurslar to‘liq va yetarli ekani

Asosiy vosita va resurslarning dolzarbligi
- vositalar va resurslar tadqiqot maqsadiga mos va funksional ekani

Ma’lumotlar manbalarining ishonchliligi
- ma’lumotlar manbalari ilmiy jihatdan ishonchli va yetarli ekani

Rejalashtirish va muddatlarning realistikligi
- ishlar rejasi mantiqiy, bosqichlar izchil va muddatlar real ekani

Xavflar tahlili va ularni boshqarish
- cheklovlar aniq ko‘rsatilgan va ularni bartaraf etish choralari asoslangan ekani

Metodologik yondashuvning asoslanganligi
- metodologiya ilmiy asoslangan va maqsadga mos tanlangan ekani

Yakuniy ilmiy asosning ishonchliligi
- kutilayotgan natijalar ilmiy asoslangan va amaliy ahamiyatga ega ekani

Eslatma: ushbu bo‘limda resurslar yetarliligi, amalga oshirish imkoniyati, cheklovlar va ilmiy asoslanganlik yoritilishi zarur. Yakuniy asos tadqiqot natijalarining ilmiy va amaliy ahamiyatini asoslaydi.

TAYANCH DOKTORANTURA (PhD) GA TALABGORNING ILMIY TADQIQOT ISHI TAQDIMOTINI BAHOLASH JADVALI

Ilmiy ixtisoslik: _____
Tadqiqot mavzusi: _____
Komissiya a'zosi:
_____

№	Baholash mezoni va ko‘rsatkichi	Ball berishning aniq sharti	Eng yuqori ball	Qo‘yil-gan ball	Bajarilmagan shart
1	**Tadqiqot mavzusining dolzarbligi va o‘rganilganlik darajasi**		**20**		
1.1	Ilmiy muammoni belgilash	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiq etiladigan aniq ilmiy muammo yoki masala ifodalangan; 2) muammo qaysi obyekt, jarayon yoki holat bilan bog‘liqligi ko‘rsatilgan; 3) mavjud holatdagi hal etilmagan jihat yoki cheklovlar belgilangan; 4) qo‘shimcha ilmiy tadqiqot o‘tkazish zarurati asoslangan.	**4**		
1.2	Mavzuning dolzarbligini asoslash	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) dolzarblikni tasdiqlovchi aniq ilmiy, statistik, tahliliy yoki boshqa dalillar keltirilgan; 2) keltirilgan ma‘lumotning manbasi ko‘rsatilgan; 3) dalil tadqiqot muammosi bilan bevosita bog‘langan; 4) keltirilgan dalillar asosida tadqiqotni amalga oshirish ahamiyati ochib berilgan.	**4**		

1.3	Mavzuning o‘rganilganlik darajasini tahlil qilish	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) mavzuga daxldor mahalliy tadqiqotlar natijalari keltirilgan; 2) xorijiy tadqiqotlar natijalari keltirilgan; 3) tahlilga jalb qilingan manbalar tadqiqot mavzusiga bevosita daxldor; 4) mavjud tadqiqotlarning asosiy natija yoki yondashuvlari ajratilgan; 5) mavjud natija yoki yondashuvlar o‘zaro taqqoslangan; 6) tahlil natijasida umumlashtiruvchi ilmiy xulosa shakllantirilgan.	**6**		
1.4	Etarlicha o‘rganilmagan yoki hal etilmagan masalani belgilash	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) etarlicha o‘rganilmagan aniq masala belgilangan; 2) mazkur masala mavjud ilmiy manbalar tahlilidan kelib chiqqan; 3) uning asosiy ilmiy muammo bilan bog‘liqligi ko‘rsatilgan; 4) aynan qaysi jihat etarlicha o‘rganilmagani ifodalangan; 5) masala tayanch doktorantura tadqiqoti doirasida o‘rganish mumkin bo‘lgan hajmda belgilangan;	**6**		

№	Baholash mezoni va ko‘rsatkichi	Ball berishning aniq sharti	Eng yuqori ball	Qo‘yil-gan ball	Bajarilmagan shart
		6) mazkur masala tadqiqot maqsadini shakllantirish uchun asos bo‘lgan.			
2	**Tadqiqot maqsadi va vazifalari**		**12**		

2.1	Tadqiqot maqsadini shakllantirish	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) bitta asosiy va umumlashtiruvchi maqsad belgilangan; 2) maqsad aniqlangan ilmiy muammoga muvofiq; 3) maqsad - erishilishi kutilayotgan ilmiy natija yo‘nalishini ifodalaydi; 4) tadqiqot maqsadi tadqiqot mavzusining takrori emas.	**4**		
2.2	Tadqiqot vazifalarini shakllantirish	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) vazifalar maqsadga erishishga qaratilgan; 2) vazifalar ilmiy mazmunga ega; 3) vazifalar bir-birini takrorlamaydi; 4) vazifalar mantiqiy ketma-ketlikda berilgan.	**4**		
2.3	Muammo, maqsad va vazifalarning o‘zaro bog‘liqligi	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) maqsad - taqdimotda aniqlangan hal etilmagan ilmiy masaladan kelib chiqqan; 2) har bir asosiy vazifa belgilangan maqsadga xizmat qiladi; 3) tadqiqot muammosiga aloqador bo‘lmagan vazifalar mavjud emas; 4) vazifalarning bajarilishi orqali maqsadga erishish mantiqan asoslangan.	**4**		

3	**Tadqiqot obyekti, predmeti va qamrovi**		**8**		
3.1	Tadqiqot obyekti	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiqot obyekti aniq belgilangan; 2) tadqiqot obyekti mavzu va tadqiqot maqsadiga muvofiq.	**2**		
3.2	Tadqiqot predmeti	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) predmet obyektning bevosita tadqiq etiladigan muayyan jihatini ifodalaydi; 2) predmet tadqiqot maqsadiga muvofiq.	**2**		
3.3	Obyekt va predmetning o‘zaro bog‘liqligi	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) obyekt va predmet mazmunan farqlangan; 2) predmet obyekt doirasida belgilangan.	**2**		
3.4	Tadqiqot qamrovi	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiqot xususiyatidan kelib chiqib uning tegishli hududiy, vaqt, ma‘lumotlar, tanlanma, tajriba yoki boshqa qamrovi belgilangan; 2) belgilangan qamrov uch yillik tayanch doktorantura tadqiqoti doirasida amalga oshirish mumkin bo‘lgan hajmga muvofiq.	**2**		
4	**Tadqiqot metodologiyasi va usullari**		**20**		
№	**Baholash mezoni va ko‘rsatkichi**	**Ball berishning aniq sharti**	**Eng yuqori ball**	**Qo‘yil-gan ball**	**Bajarilmagan shart**
4.1	Metodologik yondashuv	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiqotni amalga oshirishning umumiy metodologik yondashuvi ko‘rsatilgan; 2) yondashuv tadqiqot maqsadiga muvofiq; 3) tadqiqotning asosiy bosqichlari metodologik jihatdan o‘zaro bog‘langan; 4) yondashuvni tanlash asoslangan.	**4**		

4.2	Tadqiqot usullarini tanlash	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) asosiy tadqiqot usullari ko‘rsatilgan; 2) tanlangan usullar tadqiqot obyektiga muvofiq; 3) usullar tadqiqot predmetiga muvofiq; 4) usullar belgilangan maqsadga erishish imkonini beradi; 5) tadqiqotga daxldor bo‘lmagan usullar keltirilmagan; 6) asosiy usullarni tanlash sababi tushuntirilgan.	**6**		
4.3	Vazifa – usul – natija bog‘liqligi	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) asosiy vazifalar uchun tegishli usullar belgilangan; 2) usulning qaysi vazifani hal etishda qo‘llanilishi ko‘rsatilgan; 3) usul orqali qanday ma‘lumot yoki natija olinishi tushuntirilgan; 4) vazifa, usul va kutilayotgan natija o‘rtasida mantiqiy bog‘liqlik mavjud.	**4**		
4.4	Ma‘lumotlarni olish, qayta ishlash va tahlil qilish	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) zarur ma‘lumotlar qanday olinishi ko‘rsatilgan; 2) ma‘lumotlarni qayta ishlash usuli belgilangan; Metodologiyani amalga oshirish imkoniyati 3) ma‘lumotlarni tahlil qilish tartibi keltirilgan	**3**		
4.5	Metodologiyani amalga oshirish imkoniyati	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) usullarni amalga oshirish uchun zarur asosiy ma‘lumot, material yoki tadqiqot bazasi ko‘rsatilgan; 2) asosiy vosita va imkoniyatlar belgilangan; 3) tanlangan metodologiyani tayanch doktorantura tadqiqoti doirasida amalga oshirish mumkinligi asoslangan.	**3**		
5	**Tadqiqot g‘oyasi va kutilayotgan ilmiy ahamiyati**		**15**		

5.1	Tadqiqot g‘oyasini shakllantirish	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiqotning asosiy g‘oyasi aniq ifodalangan; 2) g‘oya taqdimotda aniqlangan ilmiy masalaga qaratilgan; 3) nimani aniqlash, tekshirish, baholash yoki asoslash nazarda tutilayotgani ko‘rsatilgan; 4) g‘oyani tanlangan metodologiya orqali tadqiq etish mumkin; 5) tadqiqot g‘oyasi vazifalar ro‘yxatining takrori emas.	**5**		

№	Baholash mezoni va ko‘rsatkichi	Ball berishning aniq sharti	Eng yuqori ball	Qo‘yil-gan ball	Bajarilmagan shart
5.2	G‘oyaning mavjud tadqiqotlarga nisbatan o‘rni (farqi)	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) mavjud ilmiy yondashuv yoki holat ko‘rsatilgan; 2) taklif etilayotgan tadqiqotning farq qiluvchi yoki mavjud tadqiqotlarni to‘ldiruvchi jihati ifodalangan; 3) mazkur farq ilmiy manbalar tahlili bilan bog‘langan; 4) asoslanmagan «ilk bor» yoki «mutlaqo yangi» kabi ta’kidlar o‘rniga aniq ilmiy farq ko‘rsatilgan; 5) taklif etilayotgan tadqiqotning mavjud ishlar orasidagi o‘rni (farqi) asoslangan.	**5**		
5.3	Kutilayotgan ilmiy ahamiyat	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiqot natijasida qaysi ilmiy bilim to‘ldirilishi mumkinligi ko‘rsatilgan; 2) qaysi ilmiy masalaga aniqlik kiritilishi ifodalangan; 3) kutilayotgan natijaning tegishli fan sohasi bilan bog‘liqligi ko‘rsatilgan; 4) tadqiqotning ilmiy ahamiyati aniq mazmunda ifodalangan; 5) tegishli hollarda natijalarning keyingi tadqiqotlar yoki amaliyot uchun ahamiyati ko‘rsatilgan.	**5**		

6	**Tadqiqotni amalga oshirish bosqichlari va ish rejasi**				
6.1	Asosiy tadqiqo bosqichlari	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiqotning asosiy bosqichlari belgilangan; 2) bosqichlar o‘zaro mantiqiy ketma-ketlikda shakllantirilgan.	**2**		
6.2	Uch yillik davr bo‘yicha rejalashtirish	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) asosiy ilmiy ishlar uch yillik davr bo‘yicha taqsimlangan; 2) yillar va bosqichlar o‘rtasida mantiqiy davomiylik mavjud.	**2**		
6.3	Oraliq natijalar	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) asosiy bosqichlar yakunida kutilayotgan oraliq natijalar belgilangan; 2) oraliq natijalarning keyingi bosqichlardagi ishlar bilan bog‘liqligi ko‘rsatilgan.	**2**		
6.4	Tadqiqotni yakunlash va himoya bosqichlari	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiqot natijalarini umumlashtirish va dissertatsiyani yakunlash bosqichi nazarda tutilgan; 2) dissertatsiya bajarilgan muassasada dissertatsiyani dastlabki ekspertizadan o‘tkazish rejalashtirilgan; 3) dissertatsiyani himoyaga taqdim etish va Ilmiy kengashda himoya qilish bosqichi nazarda tutilgan.	**3**		
6.5	Rejani amalga oshirish imkoni mavjudligi	Tadqiqot ishlari, dissertatsiyani yakunlash va himoya jarayonlarini belgilangan uch yillik muddatda amalga oshirish imkoniyati asoslangan bo‘lsa — 1 ball, asoslanmagan bo‘lsa - 0 ball.	**1**		
7	Kutilayotgan natijalarning ilmiy va amaliy ahamiyati		**8**		
7.1	Ilmiy ahamiyat	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) kutilayotgan natijaning fanga qanday ilmiy bilim qo‘shishi ko‘rsatilgan; 2) qaysi nazariya, usul, model yoki ilmiy yondashuvni rivojlantirishi	**3**		

		yoki aniqlashtirishi ifodalangan; 3) ilmiy ahamiyat kutilayotgan natija bilan bevosita bog‘langan.			
7.2	Amaliy ahamiyat	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) natijadan foydalanish mumkin bo‘lgan aniq soha, obyekt yoki jarayon ko‘rsatilgan; 2) natijani qo‘llash yo‘nalishi yoki shakli ifodalangan; 3) uning qanday amaliy masalani hal etishi tushuntirilgan	**3**		
7.3	Ilmiy va amaliy ahamiyatning	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) ilmiy va amaliy ahamiyat mazmunan bir-biridan farqlangan; 2) har ikkalasi ham taqdimotda ifodalangan kutilayotgan ilmiy yangiliklardan mantiqan kelib chiqqan.	**2**		
8	Og‘zaki taqdimot va savol-javob		**7**		
8.1	Uch yillik tadqiqot strategiyasi	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) tadqiqot uch yillik asosiy bosqichlarga ajratilgan; 2) bosqichlar o‘zaro mantiqiy ketma-ketlikda shakllantirilgan.	**1**		
8.2	Bosqichlar, vazifalar va oraliq natijala	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) har bir asosiy bosqichda hal etiladigan ilmiy vazifalar ko‘rsatilgan; 2) bosqichlar bo‘yicha kutilayotgan oraliq ilmiy natijalar belgilangan.	**2**		
8.3	Tadqiqotni yakunlash va himoya bosqichlari	Har bir shart uchun 1 balldan: 1) dissertatsiya bajarilgan muassasada dissertatsiyani dastlabki ekspertizadan o‘tkazish rejalashtirilgan; 2) dissertatsiyani himoyaga taqdim etish va Ilmiy kengashda himoya qilish bosqichi nazarda tutilgan.	**2**		
8.4	Strategiyani amalga oshirish imkoni mavjudligi	Tadqiqot vazifalari, kutilayotgan natijalar va dissertatsiyani yakunlash hamda himoya qilish ishlarini uch yillik muddatda amalga oshirish imkoniyati asoslangan bo‘lsa — 1 ball, asoslanmagan bo‘lsa — 0 ball.	**1**		
9	Og‘zaki taqdimot va savol-javob		**10**		

9.1	Avvalgi ilmiy natijalar va asosiy ilmiy muammo bo‘yicha savol	2 ball - savolga bevosita, to‘liq va ilmiy asoslangan javob berilgan; 1 ball - asosiy javob berilgan, ammo muhim jihatlari to‘liq ochilmagan yoki asoslash etarli emas; 0 ball - javob berilmagan, savolga aloqador bo‘lmagan ma‘lumotlar orqali javob berilgan yoki talabgor o‘z taqdimotida bayon etgan ilmiy fikrni tushuntirib bera olmagan.	**2**		
9.2	Tadqiqot kontseptsiyasi, maqsadi	2/1/0 ball — 9.1-bandda belgilangan yagona tartib asosida.	**2**		
9.3	Metodologiya va tadqiqot usullari bo‘yicha savol	2/1/0 ball — 9.1-bandda belgilangan yagona tartib asosida.	**2**		
9.4	Kutilayotgan ilmiy yangilik hamda uning ilmiy va amaliy ahamiyati bo‘yicha savol	2/1/0 ball — 9.1-bandda belgilangan yagona tartib asosida.	**2**		
9.5	Tadqiqot strategiyasi va uni amalga oshirish bosqichlari bo‘yicha savol	2/1/0 ball — 9.1-bandda belgilangan yagona tartib asosida.	**2**		
JAMI			**100**		